

Сафрончик Є. С.,

старший викладач кафедри музичного мистецтва

Навчально-наукового інституту

«Академія мистецтв імені С. С. Прокоф'єва»

Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

м. Київ, Україна

ВОКАЛЬНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Вокальна культура України другої половини ХХ – початку ХХІ століття є досить різноманітною. На сьогоднішній день, в Україні існує велика кількість вокальних жанрів і напрямків, які поєднують у собі традиції минулих років з новими тенденціями.

Одним із найважливіших жанрів української вокальної культури є народна пісня. Національний колорит і традиції українського народу проявляються у стилістичній різноманітності пісень, які виконуються у різних регіонах України. У народній музиці значне місце займають ансамблі та капели, які поєднують у собі вокальну та інструментальну музику.

Також українська вокальна культура представлена класичною музикою, оперою та хоровою музикою

У сучасних тенденціях української вокальної музики можна відзначити появу нових жанрів, таких як поп-музика, рок, джаз, електронна музика та інші. Українські виконавці активно використовують різноманітні музичні стилі та елементи, що робить їх музику цікавою та неповторною.

Вокально-хорова музика України другої половини ХХ – початку ХХІ століття розвивалася у багатогранному культурному та історичному контексті. Цей період характеризувався широким спектром стилів, жанрів та напрямків, що відображало складний культурний та соціальний контекст країни.

Одним із найбільш визначальних напрямків в цій сфері стала збереження національних традицій та елементів національного фольклору в вокально-хоровій музиці. Так, у цьому періоді почали активно використовуватися елементи української народної музики у хорових композиціях, а також з'явилися нові твори, що були створені на основі народних мотивів.

Іншим важливим напрямком стало використання вокально-хорової музики як засобу вираження політичної та соціальної думки.

Це проявилось у виконанні патріотичних пісень, що відображали незалежність та національну гідність, а також у створенні творів, що критикували соціальні та політичні проблеми країни.

Важливим напрямком стала експериментальна вокально-хорова музика, що включала в себе використання електронної музики та нестандартних звукових ефектів. Це дозволило створювати нестандартні твори та відкривати нові горизонти в музичному мистецтві.

У другій половині ХХ століття в Україні з'явилися нові хорові ансамблі та колективи, такі як, камерний хор «Київ», ансамбль пісні і музики «Джерело» та багато інших. Вони долучилися до розбудови хорового мистецтва, збагачуючи його новими техніками виконання та інструментальними рішеннями.

Однією з найвідоміших традицій вокальної культури України є духовна музика. Ця музика займає особливе місце в українській культурі і є важливою складовою українського духовного життя. Українські хори виконують духовну музику на високому професійному рівні, і вона завжди викликає великий інтерес у слухачів.

Окрім духовної музики, в Україні дуже популярною є народна вокальна музика. Ця музика виникла народом та передає його духовну та культурну спадщину. Народна вокальна музика в Україні виконується як в старовинному стилі, так і в сучасних аранжуваннях. Вона приваблює слухачів своєю неповторною мелодикою, емоційністю та відвертістю.

Сучасна українська класична вокальна музика здебільшого поєднує у собі національні мелодії з сучасними музичними течіями. Такі композитори, як Євген Станкович, Валентин Сильвестров, Леонід Грабовський, Леся Дичко та інші створюють оригінальні твори, які відображають дух сучасної України.

1960-ті роки стали часом прориву української музичної школи на світову арену, проникнення в українську музику нових напрямів європейської музики. У Києві була створена група «Київський авангард» – неформальна група композиторів-авангардистів, що сформувалася у Києві до 1965 року.

У ці роки продовжували працювати Платон і Георгій Майбороди, К. Данькевич. Серед композиторів-піснярів тих років також відомі А. І. Білаш, В. Верменич, у 1970–1980-ті роки стали відомими композитори М. Скорик, Є. Станкович, І. Карабіц.

Світове визнання здобула національна школа вокального мистецтва. Найяскравіші представники української оперної сцени – О. Солов'яненко, Дмитро Гнатюк, Є. Мірошніченко, Роман Майборода, Іван Попович.

Паралельно з формуванням поп-музики в Західних країнах, в Україні, як і в інших країнах, досягла розквіту естрада. Особливо виділяється творчість Володимира Івасюка, автора понад 100 пісень, життя якого трагічно обірвалося у 1979 році. В цей період з'явилися такі відомі співаки, як Віктор Морозов, Василь Зінкевич, Софія Ротару та багато інших.

З початку 90-х років вокальна культура в Україні розвивається в багатьох різних напрямках, включаючи поп- та рок-музику, народні пісні, авторські пісні та інші. Нові виконавці, такі як Джамала, Наталія Могилевська, Віктор Павлік, Олександр Пономарьов, Тіна Кароль, Руслана Лижичко, Океан Ельзи, Світлана Лобода та інші, з'явилися на музичній сцені.

У 1990-х роках, з'явилася нова хвиля української популярної музики, яка була називана «новою українською хвилею». Ця музика поєднувала в собі народні мелодії та сучасні ритми та стали дуже популярною в Україні. Водночас, виникли нові жанри вокальної музики, такі як український реп та хіп-хоп.

На початку ХХІ століття, українська вокальна музика стала ще більш різноманітною та доступною завдяки розвитку інтернету та соціальних мереж. Виконавці мали можливість залучити широку аудиторію за допомогою відео та аудіо записів, що дозволило їм стати більш відомими та успішними.

Крім того, в Україні є багато музичних фестивалів та конкурсів, які сприяють розвитку вокальної культури та допомагають молодим талантам отримати визнання. Наприклад, одним з найвідоміших музичних конкурсів в Україні є «Голос країни», де учасники мають можливість продемонструвати свій вокальний талант та отримати професійну підтримку.

Крім того, в Україні відбувалися значні зміни в підходах до вокальної освіти. У багатьох музичних училищах та консерваторіях з'явилися нові програми та підходи до навчання співу. Викладачі стали більш уважними до індивідуальних особливостей учнів, що дало можливість формувати нові талановиті голоси.

Українська вокальна культура продовжує розвиватися та включати в себе нові жанри та стилі, а також зберігати традиції минулих поколінь. Вона відображає багатство та різноманітність української музичної сцени та її вплив на світову музичну культуру.

Список використаних джерел:

1. Берегова О. Українська опера початку третього тисячоліття як дзеркало сучасної музичної комунікації. *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського*. Сучасний оперний театр і проблеми

озерознавства : зб.ст. / ред.-упор. М. Р. Черкашина-Губаренко. К. : НМАУ, 2010. Вип. 81. С. 190–205.

2. Гуркова О. М. Творчість І. Карабиця в контексті жанрово-стильових тенденції в українській музиці останньої третини ХХ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 ; Нау. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2016.

3. Кияновська Л. Сад пісень Івана Карабиця. Київ : Дух і літера, 2017. 288 с.

4. Крамаренко О. Духовна хорова творчість С. Станковича у контексті сучасного історико—культурного процесу. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтва*. 2013. Вип. 1. С. 195–198.

5. Музика в просторі сучасності: друга половина ХХ – початок ХХІ століття. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Вип. 68.

6. Королюк Н. Корифеї української хорової культури ХХ століття. Київ : Музична Україна, 1999. 288 с.

7. Письменна О. Музична мова хорових творів Лесі Дичко : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства 17.00.03 ; Львівська держ. музична академія ім. М. В. Лисенка. Л., 2004. 16 с.

8. Верменич Ю. «World of hits. Сучасна джазова класика». М. : «Мега-сервіс», 1998.

9. Зарицька А. А. Емоційність як основа професійної компетентності майбутнього співака-вокаліста / А. А. Зарицька, А. О. Зарицький. *Збірник наукових праць*. Випуск LXXIV. Том 3. 2016. С. 30–33. Режим доступу: http://www.ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_74/part_3/8.pdf